

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת בחוקותי י"ז אייר תשע"א | גליון 452

דברי הימים

ל"ג בעומר

ביום ראשון הבא עלינו לטובה תחול הילולת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. ל"ג בעומר חל תמיד באותו יום בשבוע בו חלה הילולת משה רבינו, זאת משום שרשב"י היה ניצוץ נשמת משה רביא מהימנא. את ז' אדר עושים בצום ואילו את ל"ג בעומר, בתופים ובמחולות. כיוון שביום שנסתלק משה, נשתכחו שלשת אלפים הלכות מישראל, ואילו בעת פטירת רשב"י, המשכה של נשמה נוראה זו, אדרבה, התגלה אור נפלא הממשיך ללוותנו עד היום הזה.

כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה, אמרו: עתידה תורה שתשתכח מישראל! אמר רשב"י: חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר "כי לא תשכח מפני זרעו". דורשי רשומות אמרו: סופי התיבות של פסוק זה הינם 'יוחאי', רמז כי מכוחו של רבי שמעון לא תשתכח התורה לעולמים. ראשי התיבות של המילים "ר'גלי ח'סידיו 'שמור", בגימטריא 'זוהר'. כי אור הזוהר שומר עלינו לבל נשתקע בגלות ושעד מהרה יצמח קרן לבן ישי.

יום ל"ג בעומר מסוגל לכל הישועות והנפלאות. הרה"ק רבי אברהם מקאליסק, היה טובל לכבוד ההילולא ואומר: הריני מקבל עלי קדושת היום!

מדברי מו"ד ועט"ד רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

ייסורים ואהבה

אמרו: לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה ולא היו ימים מועטין עד שהורה הוראה בישראל.

יש לתמוה: וכי משום שהנער יפה עיניים ראוי לפדותו בכל ממון? אך הנה אמרו חז"ל (תענית) 'משל לכה, כל זמן שענייה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה', כי עיקר מעלת האדם נמדדת בעיניים. האם הן נותרות יפות ומאירות גם כשייסורים באים ועוכרים אותו. לצדיקים יש עיניים צופיות. הן רואות את הייסורים וממשיכות להאיר. כי הן צופות הלאה, למרחק. תינוק שעניו נשארות יפות גם כשהוא קרוע מחיק הוריו ושבויו בין כותלי בית האסורים, זהו מורה הראות בישראל. לא היו ימים מועטים עד שנעשה לרבי ישמעאל בן אלישע.

גם בדוד המלך נאמר 'יפה עיניים עם טוב רואי'. הוא היה נער מסכן ונרדף. מאימת יושבי עירו שטפלו עליו עלילות שווא השכם והערב, ברח אל המדבריות, שם נתן פורקן לנפשו ההומה. הוא הרבה לשיר גם כששנאה עזה נשבה לעברו מכיוון בני משפחתו. גילה את היהלומים שבתוך הייסורים ועשה מהם זמירות.

גם כשמוצאים לפעמים את הקללות הקשות, התכלית לגלות את הטוב הצפון בהם. כי מאתו יתברך לא תצאנה הרעות.

בפרשת בחוקותיי אנו לומדים על הייסורים הבאים על עוברי רצונו יתברך. לייסורים תפקיד גדול מאוד. למה הדבר דומה: לנר שהאש החלה לסכסך בפתילה. מנערים את הנר כדי שהשלהבת תשוב ותעלה!

הייסורים הם ההתקרבות של השי"ת אלינו למרות שהתרחקנו ממנו. ברוב רחמינו הוא מנענע את הנר כדי לחזק את האש, ואז מרגישים לרגע ייסורים. התפקיד של איש יהודי לגלות את האור שבתוך הייסורים. תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתנן אלא על ידי ייסורין, אלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא! רבי שמעון בר יוחאי לימד דרך של צמיחה דווקא מתוך ייסורים. מנוסה מהשלטונות; חולות מדבר צורבים; פצעים פעורים שהדמעות אוכלות בהם ורבי שמעון אומר לחמיו הבוכה: 'אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך!'

הגמרא מספרת (גיטין נ"ח): מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לכרך גדול שברומי. אמרו לו: תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עיניים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים וכו'. אמר: מובטחני בו שמורה הוראה בישראל. העבודה שאיני זו מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו.

ואמרתם כה לחי

הילולת התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זכותו תגן עלינו תתקיים א"ה במוצאי שבת קודש פרשת בחוקותי אור ל"ח אייר תשע"א (21/05/11) בשעה 21:00 במעמד האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

ההדלקה ותספורות "חלאקה"

יתקיימו ברחבת בית כנסת "שובה ישראל" רח' שבט בנימין 34 רובע י"ב אשדוד

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	ירושלים
20:49	20:13	18:57	ירושלים
20:46	20:15	19:13	ת"א אשדוד
20:47	20:17	19:04	חיפה
20:45	20:13	19:10	ב"ש

מתורתן של אבות

למקרא הפסוקים בפרשת בחוקותיי, עולה תמיחה רבתי: הלא מידה טובה מרובה ממידת פורענות, ומדוע אפוא מתארכות הקללות כל כך בעוד הברכות מסתכמות בפסוקים ספורים?

על הפסוק "אם בחוקותיי תלכו וגו'" דורשים חז"ל: "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך", אמר דוד: חישבתי ברכות, חישבתי קללות. **ברכות מאל"ף ועד תי"ו, קללות מן וי"ו ועד ה"א...**

הברכות מתחילות באות אל"ף, 'אם בחוקותיי', ונגמרות באות תי"ו, 'ואולך אתכם קוממיות'. רמז, שכל סוגי הברכות שניתן ליצור מן האותיות שמאל"ף ועד תי"ו, כבר גלומות בפסוקים הספורים הללו. לעומת זאת, הקללות מתחילות באות וי"ו, 'והיה אם לא תשמעו', ומסתיימות באותה ה"א, 'ואין קונה'. **בסך הכול שתי אותיות והן ארוכות, ארוכות כל כך...**

כי מאהבת ה' אותנו, טמן את הברכות הארוכות והעצומות במילים ספורות, כדי שלא יצא כוחן בדיבורים. לעומת זאת, את הקללות המועטות, שתי אותיות בלבד, משך על פני פסוקים רבים כל כך עד שיצא מהן כל הכוח.

(כסף נבחר)

הנוך לנער

אנו עוסקים בחינוך, ובינתיים אנחנו מתחנכים. פרשת בחוקותיי. מסכת חינוכית מאלפת. ברכות וקללות; דאגות מהולות בנחמות. השי"ת מחנך אותנו להיות יהודים כשרים...

בימים שהיו רבי שמעון ובנו טמונים במערה, היו תלמידי החכמים שבבית המדרש בצער. שאלות רבות היו להם לשאול, אך המאור הגדול הלך מהם ונטמן במקום לא ידוע. יום אחד עסקו בקללות שבתורת כוהנים ושבמשנה תורה ואמרו: קללות שבתורת כוהנים כנגד בית ראשון ושבמשנה תורה כנגד בית אחרון. קללות שבתורת כוהנים יש בהם הבטחות ואהבת הקב"ה לעם ישראל, כמ"ש "וזכרתי את בריתי יעקב וגו'", ואילו קללות שבמשנה תורה אין בהם לא הבטחות ולא נחמות. **מדוע? קם רבי יהודה בר עילאי ואמר: חבל שברח בר יוחאי ואין מי שידוע את מקומו...**

יום אחד השכים רבי יוסי בר יהודה וראה להקת עופות ויונה אחת שמחזרת אחריהן. קם על רגליו וקרא: יונה, יונה, נאמנת את עוד מימות המבול. לך נאה להישלח אל בר יוחאי, אל המקום שהוא מסתתר שם!... סבה היונה על עקביה ועמדה לרגליו של רבי יוסי. כתב לה רבי יוסי פתק אחד ואמר מה שאמר וטהה היונה עם הפתק עד לתוך כנף בגדו של רבי שמעון. קרא רבי שמעון בפתק ובכו הוא ורבי אלעזר בנו. אמר: בוכה אנוכי על ריחוקי מן החברים ועל סודות יקרים אלו שלא נתגלו להם... מה יעשו הדורות האחרונים אם ישגיחו בכך שבקללות האחרונות אין ולו תקווה או נחמה אחת?... כך בכה רשב"י עד נרדם על פתח המערה.

לפתע הגיע אליהו הנביא: קום רבי שמעון משנתך!... **כל הטובות והנחמות גנוזות בקללות הללו...** משל למלך שריחם על בנו, והוצרך להלקותו. במקום זאת הרעים עליו קולות גדולים, והמכות עצמן היו כה חלושות. כך הקדוש ברוך, אפילו שנראים דבריו כקללות, אינן אלא רחמים. כמו אבא שמחזיק הרצועה בידי ובמקום לחבוט חזק, רק צועק... **הרי הצעקות הללו רצופות רחמים...**

יש גערות שכל כולן רחמים. כך השי"ת מחנך אותנו.

ברמראות

"אם בחוקותיי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם"

פעם אחת היה רבי חנינא בן דוסא הולך בדרך והחל לרדת גשם. אמר: כל העולם בנחת וחנינא בצער?! מיד חדלו הגשמים. נמצא שבשביל צערו של הצדיק פוסקים הגשמים. אך אם יהיו כל ישראל צדיקים, לא יוכלו הגשמים לעצור עבור איש אחד...

זהו "אם בחוקותיי תלכו" שתהיו כולכם צדיקים, אז "ונתתי גשמיכם בעתם", ולא יעצרו עבור הולכי דרכים.

(הבעל שם טוב)

"ואיש כי יקדיש את ביתו קודש לה', והעריכו הכהן בין טוב ובין רע, כאשר יערוך אותו הכהן כן יקום".

כדי לזכות לדבקות בהשם יתברך באמות, צריך להגיע מקודם לדיבור חכמים. הרה"ק רבי חייקא מאמדורא היה מתבודד ביער ומקיים את תשובת הקנה. קרא עליו המגיד ממעזריטש: אני ראה מנורה מפוארת, השמן יצוקים בבזיכה, רק חסר מי שיצית את האש! הלך רבי אהרן מקארלין והביא את רבי חייקא מן היער אל המגיד כדי שיעלה את האש במנורה.

ואמר הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו", אם יסתתר אדם בביתו ויאמר: מה לי לחפש אחר צדיק? אשב לבדי ואעבוד את השי"ת בכוחות עצמי! אומר לו השם יתברך: 'ואני לא אראנו'. כי גם איש כשר מאוד צריך להגיע אל הצדיק שיעלה את העבודה שלו למעלה.

זו כוונת הכתוב: 'ואיש כי יקדיש את ביתו', אם אדם חפץ להתקדש ולעשות את איבריו בית להשי"ת, הוא מוכרח לבוא אל הכהן שהוא הצדיק כדי שיעריכו בין טוב ובין רע, וכאשר יתקן הצדיק את נשמתו כך יקום לעד.

(תפארת שלמה - ראדאמסק)

"ואם לא תשמעו לי וגו'"

פירש רש"י: ומה אני מקיים 'ואם לא תשמעו לי?' שתהיו עמלים בתורה. בכלל האזהרה על עמל התורה, אמרו חז"ל (אבות ד'): 'כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני'. **הקשה הבעל שם טוב:** הלא עבור אדם זה שביטל את התורה מעושר, אין זה עונש לבטל את התורה מעוני, רק העוני עצמו הוא עונשו, ולמה לא נאמר אפוא 'סופו להיות עני'?

אלא שאם רק יעשה עני, יתבונן מהר בחלק הראשון של המאמר, ומאהבתו לממון, ילך לעסוק בתורה מעוני כדי לזכות בעושר. לזה, העונש שיבטל את התורה מעוני ויתבוסס בעניותו.

(בשם הבעל שם טוב)

"ופקדתי עליכם בהלה וגו'"

'פקדתי' הוא מלשון חיסרון, כמו 'ויפקד מקום דוד', כי השם יתברך מביטיח להחסיר מאיתנו את כל הדאגות והבהלות. וגם "וזרעתם לריק", כי עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת (שבת ל): וכל העמל יהיה בחינם. רק "אויביכם יזרעו", שהם לא יזכו לאור ימות המשיח.

(הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב)

נרות ומדורות בהילולא

ביום שהסתלק רבי שמעון בר יוחאי מן העולם, ירדה אש מן השמים וסחרה את ביתו וגם היקום כולו הוצף אור. זכר לכך, נהגו שלומי אמוני ישראל, לערוך מדורות ביום ל"ג בעומר ולשיר לאורם שירי קודש לכבוד התנא האלוקי. הרבי רבי ברוך ממעז'בוז, נכדו של הבעל שם טוב הקדוש, היה משגר מידי שנה בגדים יקרים וחושבים, שישרפום במדורות הנערכות בל"ג בעומר במירון.

מדוע נהגו לשרוף דווקא בגדים? רבי שמעון בר יוחאי הפשיט את בגדי התורה שהם כוונותיה הנגלות וחשף את מסתוריה הפנימיים. כמו כן, רבי שמעון בר יוחאי שנשמתו הייתה ניצוץ אדם הראשון, תיקן בקדושתו את החטא הקדמון והחזיר את הבריאה למצב של קודם החטא, בו לא היה צורך בבגדים.

מעשה ברב שגער בבני קהילתו על מנהגם לשרוף בגדים יקרים לכבוד ההילולא, והנה בחלומו, רבי שמעון בר יוחאי בעצמו הנגלה אליו ואומר: כיוון שביטלת המנהג וציערת אותי, לא תוציא את שנתך! הקיץ הרב בבהלה ואץ לתרום ממיטב כספו מלבושים עבור המדורות. אך כבר איחר את המועד...

אשרי מי שזוכה לעשות כבוד ונחת רוח לנשמתו של הצדיק. וזאת למודעי: בשעה שמקבל הצדיק נחת רוח מן התחתונים, הוא משתבח ומתפאר בעליונים: **ראו מה עושים לכבודי בעולם!** ואזי, נשמתו של מי שגרם זאת, זוכה לעליה גדולה.

חסידים ואנשי מעשה מרבים בהדלקת נרות בהילולא. מפורסם ביותר המנהג להדליק ט"ז נרות. והנה מעשה בשמש בית הכנסת תם וישר שהיה מדליק נרות רבים לכבוד נשמת רש"י וגער בו ראש הקהל על מנהגו. אותו שבוע הובילוהו לראש הקהל למנוחות.

הדלקת נר שמן לכבוד ההילולא היא סגולה נפלאה לבנים, וגם להמצאת תיקון עבור נשמות הנידחות בעולם. כלל גדול: **אין מדליקים נר אחד עבור שתי נשמות!**

פניני דברי יאשיהו

בטעות מחליפים אנשים בין חכם לערום. החכם מתבונן בתכלית ומחשב את צעדיו. הערמומי מפליא בתעלוליו עד שנופל עמוק עמוק...

נוכל ערמומי התיידד על מלאך המוות וקשר עימו ברית אהבה. בשעת הכושר, בא על השטן בערמה: הלא ידידם אנחנו... הבטח לי שלא תיטול את נשמתי לפני שאומר וידוי! השטן תקע לו כפו על כך ולמן אותו יום חדל האיש לומר וידוי. כל כך היה בטוח בערמתו עד שטווה לו חלומות למאות שנים.

יום אחד פגש ברחוב חולה אנוש מוטל לארץ. הלה רמז לו בשארית כוחותיו והערום הבין. בחמלה רכן לארץ והחל לומר עימו לאט לאט: 'אשמנו!' 'בגדנו!'... כשהגיע למילים 'תעינו תתענו', פרץ שחוק מקפיא מפיו של האומלל שפתע לבש חיוך שטני וזינק על רגליו. הוא שלף את חרבו מנדנה וקיפד את חייו של הערום באבחה אחת...

לאורם נלך

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב - י"ט אייר תקע"ה

תשע שנים היה סמוך על שולחן חותנו בפריסטיק, במהלכן ערך נסיעות אל רבו בחירוף נפש. משם כבר עבר לשמש כרב ברימינוב, בה גם חי עד אחרית ימיו ושם מנו"כ.

עיניו הקדושות צפו בכל ודבר אחד מדבריו לא שב ריקם. נודע למשגב בסיפורי נפלאות נוראים כאחד הקדמונים. בשנת תקע"ה התעצם יחד עם המגיד מקאז'ניץ והחזזה מלובלין לקירוב קץ הגאולה, אך המהלך הנורא נקטע עם נפילתו הידועה של החוזה ופטירתו הפתאומית של המגיד מקאז'ניץ. רבי מנחם מענדל עדיין הרעיש עולמות בכוחות נוראים עד שהבין שנשאר לבד. מאותה עת הלכו כוחותיו ופחתו, עד שביום ל"ג בעומר תקע"ה ישב על כסאו ואמר: **האה, מחכה עלי עולם...** תלמידו הרה"ק מראפשיץ שהבין שעוד קט יתבקש ארון הקודש, הרהיב עוז ושאל על הגאולה. נענה הרבי: הייתה שעת פקידה וחלפה. **כעת יעברו עליכם תולעים ירוקות עם חרטומים מנחשות עד שמישיח יבוא...**

תורתו הקדושים נלקטו על ידי תלמידיו בספרים: **עטרת מנחם; ילקוט מנחם; מנחם ציון.**

הרה"ק רבי מנחם מענדל, נולד לאביו רבי יוסף חריף אבדק"ק פינטשוב ולאמו הרבנית מרת ליבא שאביה היה נכד הט"ז ובעל המגלה עמוקות'. התנהגותו המיוחדת עוד בהיותו ילד קט, לא תאמה את אופיים של בני עירו ניישטאט, והוא נאלץ לנדוד לעיר הגדולה ברלין כדי לעבוד את ה' כאוות נפשו. בהמשך למד בשיבתו של בעל הנודע ביהודה וגם בשיבתו של הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג, לצד החוזה מלובלין והמגיד מקאז'ניץ.

עסק רבות בספר הרי"ף ואחר שסיים הספר בפעם המאה, ערך חשבון הנפש מתוך התעוררות עצומה ובא לידי בכייה עד שלא זכה עדיין ליראת ה' האמיתית. מתוך בכייה נרדם ובחלומו, הרי"ף הקדוש בכבודו ובעצמו האומר לו: **דע, כי מה שנמשכת לעסוק בספרי כל כך, הוא מפני שאתה משורש נשמתית. ועתה, אם תרצה להגיע ליראת הרוממות, סע אל הרבי רבי אלימלך מליזענסק! כשאך דרכו רגליו על מפתנו של הצדיק בליזענסק, נענה הרבי ר' אלימלך: אה, לזה אני מחכה כבר כמה שנים...**

מאמר החכם

המחשבות הן כביש מהיר.

כשהן חדלות להיות הגיונות ונוטות אל הדמיון, נוצרת תאונה. האדם חדל לתקשר עם סביבתו והמוני מחשבות הגיוניות של קרוביו ובני משפחתו, מתנפצות בכאב לתוך עגלתו התקועה.

על טירה אחת, מאוד מסוימת... ההסתערות הסתיימה בנפילה כפרי בשל לתוך זרועות גברתניות וערוכות היטב שהמתינו מן העבר השני של החומה. מאוחר מידי הבינו השודדים כי מיוזעם 'השודד' אינו אל בעל הטירה בעצמו...

כעת ישב הגאון הקדוש בחדרון צר כשכולו השודד מאתמול המבקש להיוודע ממנו את זהות שותפיו לשוד. הגאון התחנן: מעולם לא שלחתי ידי בגזל. נשביתי בידי שודדים ואולצתי להעמיד פנים כמוהם! אך האדון לא האמין. במו פיך הצהרת כי שדדת את טירתנו!...

מתוך בכייה נרדם הגאון ובחלומו, צמד משרתים הנדברים ביניהם להחזיר רעל בלחמו של האדון כדי לחמוס את רכושו. ויהי בבוקר ותפעם רוחו וימהר לספר לאדון על זממם של משרתיו. האדון שחק: אלו דברי הבל ורעות רוח! כל מבוקשך הוא רק לחמוק מעונשך... אך הגאון

התעקש: הטעם מן האוכל המוגש לך לכלבך ונראה מה יעלה בסופו... הכלב נתקף עווית והתפגר. כאן הבין האדון כי איש אלוקים קדוש לפניו ושחררו לאלתר בכבוד גדול.

למחרת ביקש האדון לגמול למיטיבו ואיש חסדו והורה לערוך סעודה ענקית לכל יהודי עירו. הוא סבר למצוא את הגאון בין הנוכחים אך עקבותיו נעלמו. מיהר האדון לשגר משרתים לכל פינה בעיר ולהביא כל יהודי שנקרה בפניהם אל הסעודה. עד שנמצא גם הגאון בעל מגלה עמוקות והושב ברוב כבוד בראש המסובים. האדון סיפר בקול נרגש את החסד המופלא שעשה עימו הגאון ולמן אותו היה דורש שלומו וטובתו של כל בר ישראל.

הוא ניצב שם, הגאון הקדוש בעל המגלה עמוקות, לעיתות ערב, כשטבעת צפופה של אילנות, סוגרת עליו מכל עבר. כאשר ירדה החשכה על היער המאיים אליו נקלע, יצאו יצורי החושך לחבל. צמד עיניים רושפות הגיחו למולו, וצרחו ברברית שהופנתה כלפיו, דחקה בו לרוקן לאלתר את כיסיו. כעת דנו השודדים מה יעשו בנפשו. אם בא לרגל אחריהם, דינו להריגה. אך אם שודד יערות הוא כמוהם, ישב עימם. הגאון בחר בדרך השנייה ועל אתר גולל באוזניו שובו סיפורי שוד מסמרי שיער מעברו הלא רחוק...

כך חי הגאון הקדוש ימים ושבועות בקרב חיות אדם, כשמפעם לפעם נאלץ ליטול חלק למראית עין, במתקפות שוד שונות. מה שנעלם מידיעת הגאון, כי בקרב השודדים, שודד אחד נוסף לפחות

המתחזה כמוהו. אותו 'שודד' לא היה אלא אדון לשעבר שרכשו הופקע ממנו בליל נטול ירח אחד על ידי כנופיית לסטים שהכתה מן העלטה. במטרה להתחקות אחר גוזלי רכושו, 'סידר' האדון לעצמו מקום בבית הכלא, שם התיידד על חבורת עבריינים, ובעת שחרורם, נכנס יחד עימם אל היער הגדול. בין העצים צופני הרז, קיווה לגלות אף סודו שלו.

אמון על סיפור הכיסוי שלו, גולל הגאון גם באוזני 'שודד' זה את שרשרת גנבותיו המפוארות, כשהוא לא מכחיש כמובן אף את חלקו במתקפה המפורסמת על ביתו של האדון... אותו רגע ידע 'האדון-השודד' כי חייו ביער הסתיימו. בימים הבאים שכנע את חבריו להסתער

החלום – ב'

ג. ומכאן נובעים מרבית החלומות... 'אין מראים לאדם אלא מהרהורי ליבו...' האדם חושב ביום, ובלילה הוא רואה את מה שחשב. וזהו מבחן לאדם על יראת השמים שלו. מי שבמשך היום זוכר שהשי"ת בוחן כליות ולב ומתבייש לחשוב מחשבות רעות, גם בלילה לא יפחד. אך מי שנותן דרור למחשבותיו, עשוי לקבל אותם בחזרה על משכבו בלילה. בספר הרוקח מבואר כי תופעה זו הינה חסד מיוחד מאת השי"ת, להוכיח לאדם מידי יום ביומו, כי השי"ת יודע מחשבות ובוחר כליות ולב.

ישנו עוד סוג של חלום הנובע ממצב זמני של הגוף, תוך שהדמיון מעוות את המציאות. למשל: תוך כדי שינה קיבל מכה מאבן או מזיז. בחלום הוא יראה שונא מכה בו באותו מקום. אם תיפול לו השמיכה בליל קר, יראה פתאום שמים מעוננים ורוח פרצים נושאת טיפי גשם. גם אם יכאבו לו רגליו, יחלום שמנסה לרוץ ברגליו ואינו יכול והוא נרדם ויעף.

מה שחשוב, לא לייחס חשיבות לחלומות שכאלו וודאי שלא להתענות. המרבה להתענות על חלומות, אינו מוצא בלילה מנוחה מן החלומות וביום מן התעניות.

רוב החלומות הפוקדים בני אדם בלילות, נובעים מכוח המדמה שבנפש הבהמית. גם חיות ובהמות חולמות. קצב הנשימות המשתנה שלהם בעת שנתם, ילמד על הופעת חלום אצלם. לפעמים יתבטא הדבר בקולות בכייה או גיל. רק בעלי נפשות שכליות חזקות במיוחד, עשויים לראות בחלום דברי אמת.

החלומות הנפוצים מתחלקים לשלשה:

- א. חלומות הנובעים מן ההרכבה והמזג הגופני. התגברות הרטיבות בגוף, תציף מחזות של אגמים, גשמים שוטפים ונהרות. התלקחות המרה האדומה, תיצור מראות של אש, מלחמות, קטטות ומריבות. כשיתרבו הדמים בגוף, יראה האדם צבעים נהדרים; דברי שחוק וטיוול, מאכל ומשתה. כאשר תתגבר המרה השחורה, יראה אך פחדים, אימות וצרות.
- ב. חלק גדול של החלומות הינו תוצאה של המזון שנקלט במערכת העיכול. לחריפות שבמאכל או למתיקותו, השפעה ישירה על מערך הדמיון המתרגם את הגירויים למחזות.